

RAZVAPPELUL

— săptămânal independent —

Inscris sub Nr. 18/1938 la Trib. Arad

ABONAMENTE:

Un an 300.—
Pr. bănci, industrii, toate inst. part. și publ. 2000.—

Director:

VASILE I. OSTOIA

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA.

ARAD

Str. CLOȘCA Nr. 7, Tel 19-91

Comunismul și Civilizația

Rusia până la stabilirea comunismului în ea, a pășit atât d'n punct de vedere cultural cât și privit prin prisma civilizației, în ritm cu celălalte state ale Europei. Insa, după stabilirea comunismului, situația s'a schimbat; inițiatorii comunismului venind cu idei noi s'au abătut cu ele dela teoretic și le-au aplicat în practică.

Aceste idei iudaice cari nu puteau să isvorească decât din evrei, neamul cel mai persecutat din Europa, cari au avut o influență destul de pronunțată asupra prolețarilor.

Și nici o țară din Europa, n'ar fi fost mai potrivită pentru stabilirea comunismului, ca Rusia, ea având teritoriul și locuitorii suficienți, pentru toate experiențele comuniste, de punere în aplicare a idelilor. Deci, „înfrățirea eternă”, nu putea lua naștere decât din sufletul unor prizoniți, cari nefiind primiți ca naționaliști în mul-

te țări de a căror băștinasi n'au făcut și nu fac parte, n'au avut decât să dorească înfrățirea eternă a popoarelor, sub un singur conducător, fără deosebire etnică sau de rasă.

Ne existența lui Dumnezeu sau a unei vieți divine nu poate fi negată decât bazându-se pe viața animalicilor, cari nu doresc decât să aibă cu ce se hrăni, și să-și continue speța. Totuși peste această gloată de animale sociabile mai trebuie să domnească un STALIN, sau un MOLOTOV.

Și oare mai sus numiți nu fac parte din clasa omenească? Ori cumva ei sunt niște genii?

E bine, atunci vasăzică admitem odată ce printre oameni există genii, căci omul e mult deosebit de animal, de oare ce poate să conducă cu mintea lui competentă să judece binele și răul; și atunci de ce să aruncăm omul la animalism?

Căci spre altceva nu poate tinde omul unde căsătoria e desființată, copiii crescuți de stat, manifestările și valorile spirituale suprimate și goana după pâine neîntreruptă.

Comunismul am putea spune fără ocol, căci este un sprijiniu al evreilor, care se manifestă poate pentru ultima dată în Europa. Persecuția suferită din partea creștinilor și supremul lor ideal: de a nu mai fi deosebiți de celălalte națiuni ale Europei, spre a-și putea satisface neconturbați comerțul lor de marfă și de suflete, i-a făcut să înfrunte comunismul, inventând doctrina cu inexistența lui Dumnezeu și a creștinismului, pentru a putea adormi în ființa noastră tînderea spre divinitate și apoi când nimeni nu-și va mai prețui sufletul, să-l poată exploata în voie.

ALEX. S. JEBELEANU

Creionări pe marginea fascismului

de: CORIOLAN BĂRBAT

Doctrina fascismului, felurile și mijloacele programatice de înfăptuire, sunt cristalizate luminos și stințele de însuși autorul acestei mișcări de opinie și energie care a salvat Italia dela dezastru: DUCELE BENITO MUSSOLINI.

Cât despre fascism, nu este în cădere mea să-l discut; cîntrea lui așa cum a fost plămădit de ce-l care l-a scos din haos pen'ru a-i da luminoasele contururi ale unei doctrine, va edifica pe toată lumea, fiecare om fiind liber să-și formeze despre el o părere sau alta după afinitățile sufletului sau mai bine zis după interesele materiale care îl animă.

Iată câteva din caracteristicile lui fundamentale:

ESTE ANTI-INDIVIDUALIST, întru aceea că nu admite ca individul să-și permită orice libertate de acțiune, ei numai într'atât cât el actuează în armonie cu interesele colectivității și se subordonează necesităților Statului.

ESTE CONTRA LIBERALISMULUI CLASIC al cărei formule: LAISSER FAIRE, LAISSER PASSER, LIBERĂ CONCURENȚA, etc., le repudiază ca fiind potrivnice intereselor superioare ale națiunii active.

Fascismul este pentru intervenția Statului și în domeniul economic, după cum este și în cel cultural, etc.

Este ANTIDEMOCRATIC dacă prin democrația se înțelege domnia numărului, cantitatea votului: cum și egalitatea tuturor fără o selecțiune a valorilor.

Pentru aceleași motive este ANTIPARLAMENTARIST, dar este pentru un parlament al intereselor colective, împărțite pe categorii sociale, de breasle.

Așa dar pentru un PARLAMENT COLECTIV.

Este contra SOCIALISMULUI care explică și reduce evoluția istorică la desfășurarea ciocnirii dintre interesele diferitelor clase sociale.

Ca atare el repudiază materialismul istoric ca pe o concepție dezonantă și falsă întrucât cauzele determinante ale evoluției istorice nu sunt atât ciocnirea de interese și lupta dintre clase, cari au imprimat ritmului evoluției adevărate mutațiuni brusce, cum s'ar spune în biologie.

Revoltele deslănțuite de interesele materiale ale unor grupări sociale au însăgerat și vor mai însăgera desigur istoria omenirii, dar nu ele marchează adevăratele etape de progres.

Marile salturi ale evoluției își au originea mai mult în transformarea ideilor, în răzuințele spiritului spre o formă superioară de viață, spre un ideal încă nealins de vrea societate omenească.

Ca încheiere citez din cartea Duceului Benito Mussolini, — această operă de admirabilă meditație politică:

„Dacă este adevărat, că materia a stat timp de un secol pe altare, astăzi spiritul i ia locul.

De aceea sunt înlăturate toate manifestările, cari sunt proprii spiritului democratic, ca: improvizarea, lipsa sentimentului responsabilității personale, exaltarea numărului și această misterioasă divinitatea care se numește: popor.

Toate creațiunile — începând cu cele religioase — sunt puse pe primul plan și nimeni nu mai îndrăznește să se oprească pe pozițiunile acestui anticlericalism, care a fost pentru multe decenii în lumea occidentală ocupația de preferință a democrației.

Când se spune că Dumnezeu se întoarce, înțeleg să afirm că valorile spiritului se întorc...

Iar mai departe:

„Noi suntem deci un Stat care controlează toate forțele cari lucrează în sânul națiunii.

Noi controlăm forțele morale, noi controlăm forțele economice, noi suntem deci în plin Stat corporativ fascist.

Noi reprezentăm un principiu nou în lume: noi reprezentăm ațiunea curată, categorică și definitivă a întregii lumi democratice, plutocrate și masonice din întreaga lume, într'un cuvânt a nemuritoarelor principii din anul 1789”.

CORIOLAN BĂRBAT

Va fi Europa expusă foametei?

Berlin, 12. — (UTA) Având la dispoziție toate datele necesare referitoare la recolta celor mai multe state europene, se pot trage concluzii în ceea ce privește alimentarea în noul an economic. Aceste concluzii sunt următoarele: **Europa nu va muri de foame.** Ultimele date so-site săptămăna trecută, sunt cele referitoare la recolta franceză, care depășește anul acesta cu 20% pe cea normală. În comentariul acestui rezultat, ni se spune că această recoltă se datorește în bună parte, și utilizării solului pe care se află linia Maginot. Trupele germane de ocupație au contribuit din căspu-teri, făcând ca aceste ogoare să-și recapete menirea lor prin ajutorul dat efectiv la nunciile agricole. Recolta germană a fost estimată de unii critici străini din cauza timpului ploios al lunii August, ca puțin favorabilă. În

potriva acestui argument se afirmă categoric, că înaltea perioadei intemperior, mai mult de jumătate din producția de cereale și mai bine de 3/4 din producția de secară fusese recoltate. Ameliorarea timpului dela finele lui August a permis să se recolteze și restul cerealelor rămase pe câmp. Țările nord-europene cari au avut o recoltă slabă anul trecut, anul acesta se bucură de o recoltă mai mult decât satisfăcătoare. Și Finlanda însăși se bucură de acest fapt. Țările dela hotarul vestic al Reichului, Belgia și Olanda, au așisderea o recoltă bună. În Elveția recolta cerealelor este multumitoare, recolta plantelor furajere, idem. În țările Europei sudice, care au terminat cu secerișul, s'a depășit producția anului 1940. Acesta este cazul Italiei și în bună parte, și al Spaniei, care iarăși are o re-

coltă bună, cea mai bună dela izbucnirea războiului civil. În Țările Dunărene, extrem de importante pentru aprovizionarea Europei, recolta este excelentă, întrecând pe cea de anul trecut.

România, Croația și Serbia au o supraproducție. Regiunile productive aflătoare în strămtul spațiu european, anul acesta, pot contribui mai mult ca oricând la aprovizionarea Europei. În anul 1940, posesiunile franceze: Maroc, Tunis, Algeria au avut o recoltă atât de slabă, încât cu greu se putea vorbi despre export. Anul 1941, având o recoltă excelentă, va permite transportul a mari cantități de cereale în Franța la dispoziția aprovizionării europene. În esență, recolta anului 1941 este indubitabil, superioară calitativ și cantitativ aceleia a anului 1940.

Aniversarea profesorului-literat

LUCIAN COSTIN

Ilustrul prefor-literat, d. LUCIAN COSTIN, la 11 Septembrie și-a sărbătorit aniversarea de 54 ani și 31 ani, de activitate rodnică pe tărâmul literar. Cu acest prilej, cercul prietenilor și iubitorii de literatură, au manifestat cu caldă simpatie pentru poetul și profesorul-literat, care în prezent ilustrează o catedră de geografie la Caransebeș. Vom încerca, la acest popas, să schițăm activitatea d-lui Lucian Costin, în cadrul unui spațiu restrâns, trecând în revistă lu-

crările d-sale, în afară cărora a colaborat și colaborează laborios, la un număr mare de reviste, ziare și gazete.

D. LUCIAN COSTIN — membru activ al Societății Scriitorilor Români, membru corespondent al Academiei Germane din München și al Societății Regale de Geografie — a editat următoarele lucrări:

- 1) Muguri.
- 2) Căntecele mele.
- 3) Priveliști și reverii.
- 4) Astrale.

- 5) Peisagii și simfonii.
- 6) De prin secolii.
- 7) Antologia liricilor germani contemporani.
- 8) Din viața scriitorilor.
- 9) Câteva note despre inducția poetică.
- 10) Scriitorul bănățean Mihail Gașpar.
- 11) Trei pălării de damă, comedie tradusă.
- 12) Mărgăritarele Banatului.
- 13) Studii asupra folclorului bănățean.
- 14) Basme, istorioare, legende, anecdote.
- 15) Biblioteca Folc. a Banatului I—XI.
- 16) Banatul literar I—IV.

- 17) Relieful României.
- 18) Vulcanii și cutremurile.
- 19) Din lumea polară.
- 20) Graiul Bănățean, vol. I-II.
- 21) Literarische Ausblicke.
- 22) Aus der Pollarwelt.
- 23) Monografia satului Li-saura.
- 24) Ghicitorile Bănățene, vol. III.

D. Lucian Costin, cu aviditatea sufletului său poetic a căutat ca printr'un lirism specific — celor do-tați cu astfel de calități și ceea ce nu se poate învăța, strângând cu hărnicia albinelor, — să redea frumusețile folcloristice, pentru a le eterniza și transmite, celor dornici de a le cunoaște, cu care activitate

a contribuit într-o măsură largă la propășirea culturii noastre naționale și în deosebi cea bănățeană.

Deasemenea a înregistrat o rodnică activitate pe terenul geografic, dovedindu-se și un iscusit tălmăcitor al liricii germane; ea ziarist este autorul nenumăratelor articole scrise cu răvnă și competență.

Cum însă spațiul nu ne permite, nu putem cuprinde în aceste rânduri toată activitatea poetului și scriitorului LUCIAN COSTIN, îi urăm, însă, și pe mai departe o activitate tot atât de rodnică ca și cea până în prezent dorindu-i viață lungă pentru împlinirea acestora.

Angela U. Ostoia

Ați semnat la
Împrumutul
Reîntregirii?

URANIA: M A I N E PREMIERA DE GALA! TEL: 12-32

M A I N E PREMIERA DE GALA!

DINAMICUL FILM DE MARE ACTUALITATEI Pasunel!!! Spionaj!!! Trădare!!!

Willu Birgel, Lidia Baarowa, Theodor Leos, Irene von Meyendorff

Lupte uriașe cu tancuri și avioane de pe frontul războiului actual. Cea mai superbă realizare a cinematografilor GERMANE

„INALTA TRĂDARE”

Pentru marile interese prezentați biletele anticipativ: o. m. de la 11-12 la Casserle

Azi ultima zi: 5, 7-80, 9-80 JOHN WAYNE „CAVALCADA FANTASTICĂ” Jurnal UFA nou 521

Informațiuni

Arad. Funcționarii Prefecturii județului Arad au donat soldaților răniți din Arad, întru răscumpărarea corvoanilor colegilor lor decedați C-tin Popa, Subdirector la Primăria Municipiului Arad și O. Gherguța, funcționar la Prefectura jud. Arad. suma de 1660 Lei.

Arad. Cu începere de la 1 Octombrie a. c. orarul serviciilor centrale dela Prefectura județului Arad este: 8 la 2 în zilele de lucru, cu serviciul de după masă, Marți și Vineri, dela 5 la 7.

Brașov. Duminică a avut loc la Brașov, serbarea pentru ajutorul de iarnă, al grupului etnic german din România, al cărui conducător este d. Andreas Schmidt.

Berlin. Revista „Berlin-Roma-Tokio”, publică un articol semnat de cunoscutul explorator suedez Sven Hedin, care între altele se întreabă...

bă dacă poporul american nu se sune înnoval a pune arme în mâna lui boșevilor.

In inchetare, sovantul suedez, stabilite că, stecua comun smulți e aproape de așfinți.

Helsinki. Agenția Ștefan: Trupele finlandeze ocupând orașul Kola, nu hot în slăpân re calea ferată Murmon și asifel au ajuns la Murea Abă.

Berlin. Sâmbătă, aviația de vânătoare germană a doborât deasupra Canalului 17 avioane britanice.

Roma. Consiliul de miniștri italian a hotărât, introducerea cartelei de pâine, cu toate că recolta de grâu din acest an se ridică la 71 milioane chintale, cu 1/2 milion mai mult ca anul trecut.

Doza de pâine pentru o persoană s'a stabilit în 200 gr. pe zi, iar pentru muncitorii a căror muncă necesită a forță specială, se acordă un plus de 100 gr.

Arhiducele Otto de Habsburg a fost condamnat în America

(ESS). — Agenția de informațiuni americană „Assoc'ed Press” comunică din Boston că, jurisdicția de circulație din Massachusetts a condamnat pe ducele Otto de Habsburg pentru trecerea vizei ilegale.

Judecătorul a declarat că el nu are nici un motiv să gonească cu 100 km. deoarece Hitler n'a debarcat încă în America și în consecință e prea puțin probabil ca ducele habsburgic să se stulă încofă.

Interesantele declarații ale unui locotenent bolșevic din Karelia

(PK). — „Vă rog în numele lui Dumnezeu să nu-mi spuneți numele căci acasă am o soție și dacă află comisarul că sunt prizonier, este pierdută”. Doar după o cercetare mai amănunțită de către germani, reiese că tânărul karelian, în vârstă de vreo 26 ani, este ofțerosovietic.

Ofițerul sovietic cu care ne întretinem și care ne dă declarații sincere este un caz tipic. Părinții săi au fost țărani karelienți. La întrebările în legătură cu destinul lor, el răspunde dând din umeri. Morți? Cukaci? Pe el însuși l-au dus în vârstă de 14 ani la Leningrad unde și-a început cariera de besprizornic străbătând d feritele etape ale vagabondajului până a reușit să ajungă un muncitor ocazional. Implinind vârsta prescrisă de regulamentele militare a fost integrat în armata sovietică, ca apoi să aterizeze într-o fabrică.

După toate probabilitățile trebuie să fi fost bine însemnat la comisarul politic al fabricii, căci cu

toate că n'a fost un membru al partidului, ci doar un simp'u solicitat a fost întrebat într-o bună zi, dacă nu este dispus să devină ofițer. Așfel a urmat paralel cu munca sa din fabrică un curs seral militar, care a durat 3 luni. În vara lui 1941, a fost însăfârșit scos din fabrică și repartizat la un regiment de infanterie cu gradul de sergent. Alegerea sa de ofițer sovietic nu pare să fie nedreaptă căci face o impresie inteligentă și deșteaptă. Cunoștințele sale geografice sunt excepționale pentru un bolșevic, dar nu se poate descurca cu țările americane. Programul politic al partidului și statistica propagandistică îi sunt cunoscute. Totuși credința sa în doctrina comunistă nu este sută la sută. El este un karelian cu trup și suflet.

„Credeți în revoluția mondială?” Locotenentul bolșevic zăbovește cu răspunsul și noi îi dăm timp. „Părinții mei și mulți alți bătrâni karelienți au crezut în libertatea popoarelor prin revoluția mondială, dar ce a devenit din ei?”

„Cine va câștiga acest războiu?” Din nou o lungă tăcere. Se simte că răspunsul trebuie să răzbată prin minciuni și teroare. Apoi vine răspunsul slab: „Germania, Hitler!” — „Dece?” — Răspunsul este tipic pentru educația și gândirea materialistă a sovieticilor: „Dvs. aveți o tehnică mai bună”. El observă jocul fizionomiei noastre și întreabă speriat. „Nu este adevărat?” Desigur spunem: noi și încă multe altele care contribuie la victorie.

De abia atunci ne înțelegem, dar nu mai spune nimic. Totuși străbate încă odată amintirea teroarei sovietice: „Nu dați nici odată, numele meu, căci dacă află comisarul sovietic că sunt pr'ns atunci, ei bine, înțelegeți Dvs.” (ESS).

Colțul vesel

Ruga cea din urmă

— Ce ști așa amărât Mitică? — „Ea” m'a rugat să fac două lucruri. — Bravo, se vede că te iubește? Dar ce te-a rugat? — Intâ să p'ce, și al doilea, că au mă mai întorel...

Imposibilitate morală

Prin satelile poloneze sunt o sumedeni de oameni care fac serviciul spre cai la boctori. Unul dintre cei mai destoinici în materia aceasta era și bărbosul Solomon, care-și câștigase o reputație meritată, întrucât era chemat și la înmormântări din altă țară decât aceea în care domiciliu dânsul. Într-o zi însă fiind chemat la Corașin, unde murise un negus'or bogat, refuză de această dată să se deplaseze. — Spune slăpărului tău — explică el mesagerului — că astăzi, cu toată buna mea voință m'e imposibil să p'ang; m'a murit nevasta...

Părerea

Copilul:(când automobilistul și a sfărâmat mașina trecând prin gardul grădinii) Mamă, cred că putea să se joace în grădina lui, nu aici.

Mai ești

— Din cauza nevastei mele mi-am pierdut cuereca. — Eu din cauza ei mi-am pierdut mîinle. — Atunci scăpași mai ești decât mîinle!

Cesarnice de mână și buzunar, pentru dame, bărbați și copii. CEL MAI PUNCTUAL ȘI IEFTIN LA IOANOVICIU ȘI HARTMANN S.I.N.C. BIJUTIERI Arad Palatul Minoritilor

Colțul ghicitorilor

Ghici ghicitoarea mea

O casă fără geamuri, fără uși și șase oameni într'nsa? (VIVISIV)

Bucle crețe Pe cotețe? (PYLANGELLE)

Cine are mulți dinți și nu poate mânca? (PEPENLE VERDE)

O ceacă de Turc In vârș de nuc? (ARDEUL)

O sută de frați Intr'un brdu legați? (SNOPUL)

Intr'un vârș de paiu Șado oastea unui craiu? (SPICUL)

Ce șade în drum și cere carne? (SPINUL)

Nemțisor Intr'un pic'or? (VIZVA)

(D'n volumul „Ghicitorile Bănățene” de LUCIAN COSTIN).

COLȚUL LITERAR

Zădărnice

Sunt vorbe care nu rămân nespuse, Sunt gânduri care nu se pot ascunde. Sub lungi dureri și așteptări, voanța Tăceri-și va închide roșnă ochi.

Atuncea inimă-și ridică glasul, Un glas senin, e umă prima notă Din cântul eocărtel' n zorii zilei. Ascultă-l, frate, în vorbește fle.

Intâiu dorinți păgâne îl des'romă, Apo o renunțării tristă roză Impune melodia cea mai calmă. Târîl de tinerețe, glasul spune

Un singur sfânt cu d'ni, o dim'neacă, În care ore, zile, anul'impuri, Cu tot ce-ai aduc, cu tot ce iau, se sfarmă Și se ridică iarăși din cenușă.

Cuvântul dor este simbolul vieții. Și chinuși, la prima renunțare No' il rostim. În clip' aceea nimeni Nu ne aude, nu ne înțelege.

Ca ciocărlia ce-și trimite glasul Fermecător spre cerul fără stele, Strigăm: m'e dor. El nu răspunde. Tăcere, iar tăcere, renunțare.

VERONA BRATEȘ

Trecere

Pe aicea au fost munți și codrii, au trecut Uriășe animale pe aicea și s'au dus, Grăbite au fost însă, nu știu spre ce apus... Au apucat cu toate spre un ce necunoscut.

Știm doar că ceru' albastru era acolo pus, Ca astăzi calm și rece, și întodeauna mut Și din pământul nostru nu s'a fost născut, Cineva s'alingă cu mâna acolo sus.

Noi trecem cum trecură din zarea unor vremi, — Atâtea generații, prezenți și noi să fim Fără să știm că unde avem să ne oprim.

Grăbiți suntem cu toții și nu știm spre ce: Spre cer, sau spre abisuri, sau spre un sicriu cu vîerni... Și n'auzim nici moartea când pe lângă noi trece.

Alex. S. Jebeleanu

PRIN ANII GOI...

Gânduri pentru Vera

Vera, vom îmbătrâni și noi...

Prin anii goi vom căuta — zadarnic — amintiri, — însemnul luminoselor iubiri din tinereți, — și'n umbra proccată pe pereți vom desluși, într'un târziu, destinul căutărilor de azi, trandafiriu...

vei rătăci cu gândul în trecut și dorul meu adolescenț, febril, în p'gini de scrisori mărturisite, va rămânea, cu lucruri fără însemnătate, în vr-un serlar sau, poate, în vre-o carte...

Tu, pe undeva, prin vr'un oraș de munte

Vera, vom îmbătrâni și noi...

PETRE A. BUTUCEA

CÂNDVA...

Iul Virgil

Prietene, nu-mi întreba moartea încotro mă duce, Ea știe spre cari țărături negre să apuce Și dacă-s rupt și gol și rece în sicriu, Nu-m' pasă, nu sunt viu...

Uită-te la mâna asta prea uscată Și n'ai să crezi că ea a scris vreedată Și uită-te la fruntea n'vinețită Tu n'ai să crezi că a rămas atâtea nopți înmărmurită Și trupul ăsta firav și-obosit...

Prietene, întoarce-te spre nesfârșit. Și mă privește. Ești singura ființă ce azi mă mai iubește. O... zămbetul tău lasă-l să coboare Peste mine. Rana lumii nu mă doare.

Prietene, privirile îți sunt întunecate Și lacrimile calde, neseocate.

...Prietene, tu plângi?... De-asupra mea nu vreau să te mai frângi Căci plânsul tău nu are cine să-l îngâne

Prietene, ne întâlnim doar mâine!

Arad, la 25 VIII. 1941.

IULIU CRISTEA

Cinema CORSO Telefon 23-64 Repr.: 5, 7, 15, 9, 30 AZI! Premieră excepțională O pagină din Istoria celor 20 de ani de crime și flicloși. Un popor pașnic prefăcut în bestii de regimul bolșevic. Hoardele bolșevice în goană după Iași. Filmul groazel' din apocalipsul bolșevic. BESTIILE ROȘII CRUCIȘATORUL SEVASTOPOL În rolurile principale: CAMILLA HORN WERNER HINZ THEODOR LOOS Admis pentru elevi

MUZSAY IOSIF magazin de haine dărbătești S'A MUTAT din Str. Gen. Berihelot 2 — la No. 6 — Vizitați-l fără obligațiuni — Mare asortiment — Prețuri moderate

TRAIAN MIHAILESCU:

CARTE DE AUR

POEME

Versuri scrise cu suflet... Poeme inchinate unor date evocatoare și revelatoare, trezind — doruri nostalgice după vremuri.

...căteva p'oase amintiri. Poemele de o adâncă simțire, redau fidel sbuciumul din vremuri mai mult sau mai puțin depărtate, iar prin arta sa creațoare, acest sbucium năvălește ca un flux de unde în suflătele cititorilor.

Stilul pur — nimbă de cetin din care emană ozonul dăltător de vlagă — și puterea dinamică caracterizează creația „CARTE DE AUR”, cu care autorul său, poetul adonisiac, TRAIAN MIHAILESCU se afirmă în literatura noastră autohtonă ca unul dintre poeții cei mai reprezentativi, iar lucrarea poate fi socotită ca obolul pe care sentimentul național sincer l-a adus con-temporanității.

VIRGIL TREBONIU:

IMN CĂTRE DUMNEZEU

Este imnul poetului — dela DIONIS — închinat cultului poetic. Poemiile din volumul „Imn către Dumnezeu” au o notă mistică, — rezonanță psalmodică, în unele suri tumult de cascade, în altele vent de ape, ori freacă de valuri plovesc lin țărâmul și murmur de roare, revărsând balsamul veșnic, care îndeamnă gândul dincolo hotarele vieții — rid când vâzrea lui cu mult deasupra nivelului obișnuit.

lumul: IMN CĂTRE DUMNEZEU, cîntecul II: NUMAI INIMA ȘI DUMNEZEU și este divizat în mai multe poezii: Serafim de bronz; Doamne al fericii; Întâlnire; Prin pădure, Doamne; Capătul drumului; Doamne de Sus și Altă inimă, Doamne.

Volumul IMN CĂTRE DUMNEZEU, al poetului VIRGIL TREBONIU este o creație de artă puternică și cu orizonturi larg.

Revista Institutului Social Banat-Crișana

Revista din metropola Banatului, pionier, al culturii bănățene —, în rând ca redactor responsabil pe Nr. Mai-August 1941, aduce ur. DR. GROFȘOREAN — neobositul mărilor

S U M A R :

- DR. C. GROFȘOREAN: Docta felix
DR. MELENTIE ȘORA: Viața religioasă și morală din comuna Pojejen - Română
DR. CORIOLAN BURACU: Cronica istorică a Almăjului
VIRGIL BIROU: Situația culturală în Banat
DR. PAUL COCARLAN: Introducere la studiul economic-social al satului Ohaia-Bistra
DR. BERIU MORARIU: Români: dintre Morava și Timoc.
Însemnări și recenzii, încheie sumarul valoros.

GLASUL TINERETULUI

Organ de propagandă al „Editurii Noastre” din București pentru tineret, cu numărul 11—12 din Septembrie 1941, a încheiat un an de activitate regulată.

vistei, în cuvinte lapidare face o privire retrospectivă reliefând strădaniile depuse de această revistă pentru a îndeplini un rol propovăduitor de cultură.

D. MARE EMANUIL, director fondator al revistei, deasemenea în-

apărut:

Primul CAET DE POESIE IN DUH ȘI VRERE ROMÂNEASCĂ

A apărut:

AZUR și OȚEC

5 LEI

De vânzare numai la: CARTEA ROMÂNEASCĂ REMUS CIOFLEC și SOCEC — BUCUREȘTI —

RECENZII

chină cuvinte s'miște cu ocazia împlinirii unui an de muncă, pentru cultura poporului român.

În revistă mai semnează articole și poezii d-nii: Nicu Popescu Jan, Mihail Sabini, Mișu M. Popescu, prof. Roman Boca, Ion Gh. Platoagă, Marioara Ciolan, Nicolae M. Isac și George Hanes.

Gazeta Ilustrată

Originară din Cluj, — care actualmente și vremelnice apare la Sibiu. — literară, economică și socială de sub direcția d-lui PETRU BORTES, în No. 1—2, pentru Iulie-August, aduce un material select, cu semnătura scriitorilor cei mai reprezentativi a cauzei ardelen.

Asfel, în cadrul revistei, ne întâlnim cu d-nii: I. AGARBICEANU, TRAIAN MARCU, DOMINIC STANCA, GEORGE POPA, PETRE PETRINCA.

Presă berlineză elogiază un cântăreț român

Ziarele berlineze relatează succesul a doi tineri artiști străini, care își urmează studiile în capitala Reichului și care cu prilejul unui concert dat în „Clubul străinilor din Germania”, au reușit să cucerească sufragiile unanime ale asistenței și criticilor.

Este vorba de pianista cehă Viktoria Svihlikova și de tenorul român Petre Munteanu. În „Berliner Börsen-Zeitung”, cunoscutul critic tea-

tral, Heinz Joachim scrie următoarele:

„În Petre Munteanu am cunoscut un tânăr cântăreț român, al cărui tenor bine dotat posedă multă cultură și un timbru care te cucerește imediat. Cântecurile germane și spaniole interpretate de d-sa au fost pline de grație, ca și cele câteva cântece naționale românești, care au strălucit printr-o fină nuanțare și o accentuare plină de putere”. (RDV)

GERMANIA, ȚARA RADIO-ULUI

Berlin, 19. — (UTA) După statistica făcută la 1 Aprilie 1941, Ger-

mania (vechiul teritoriu al Reichului plus Austria și Țara Sudeților) are 14,9 mil. de abonați la radio. Includându-se și abonații din Protectorat și din nouile regiuni estice, acest număr se ridică la 16,2 mil. de abonați. În acest chip, Marele Reich german ocupă locul al doilea dintre toate țările globului, având înaintea numai Statele Unite. De la 1 Aprilie 1933, când numărul abonaților la radio era estimat la 4,5 mil., ecuația e fră s'a urcat la peste 10 milioane de abonați. Densitatea abonaților la radio, adică numărul abonaților însumăți procentual la 100 de gospodării, s'a urcat la 1 Aprilie a acestui an la 63,4, în timp ce la 1 Aprilie 1933 însuma 25,4. Regiunile cu cea mai mare densitate de aparate de radio sunt: districtul Potsdam, unde se numără 76 abonați la 100 de gospodării, și Leipzig cu 76,2. Cele mai sărace regiuni în acest domeniu sunt în partea Prusă Estică, Steiermark și Carintia. În legătură cu densitatea de aparate, Germania este a șasea țară din lume după USA, Suedia, Danemarca, Noua Zeelandă și Marea Britanie.

Fiți prezenți în șantierul idealurilor naționale și semnați la IMPRUMUTUL RE-INTREGIRII!

Muncitorul

Național Român

Tribună socială editată de Ministerul Muncii, sub direcția d-lui PAN M. VIZIRESCU, aduce și de astădată un bogat și variat material. Revista, de un real folos obștesc, are un mănunchi de colabo-

ratori distinși și în paginile sale găsim probleme pentru toate straturile sociale, dezbătute cu cea mai mare competență.

Numărul 4, din Septembrie 1941 are următorul

S U M A R :

- PAN M. VIZIRESCU: Istoricul apariției a Marelui Național Român
PETRE P. IONESCU: Marelui Național Român și marii conducători de destine, I. POPESCU-PLOȘCA: Biblioteca muncitorească: Români din Macedonia
CORIOLAN BARBAT: Reflexiuni pe marginea zidirii Europei noi
Sm. M. VIZIRESCU: Restabilirea ordinii morale
HORIA NIȚULESCU: Marele Soldat
OVID CALEDONIU: Pildă vie de datorică împlinită
ION PETRU: Sfârșitul anarhiei
ALICE BASARAB: Tovarășa de viață a Marelui Național Român
GEORGE ACSINTEANU: Gândul caporalului Ion Ștefan Ion
MARIUS BEJAN: Marelui Național Român sufletul muncitorimii
AUREL COSMOIU: Restaurarea neînțeleasă în drepturile sale veșnice
ION ȘUGARIU: Marelui Național Român și tineretul
ST. ANGHELESCU: Români: zarca întreprinderilor
ION MUCHE: Desrobirea economiei naționale. Un an de înfăptuire muncitorească
L. PAUL EPUREANU: Câteva cuvinte despre educația fizică
ION TH. ILEA Ev nou
C-TIN VIRGIL GHEORGHIU: Cum au trăit muncitorii basarabeni sub bolșevici
CONST. BARCAROIU: Închinarea Marelui Național Român

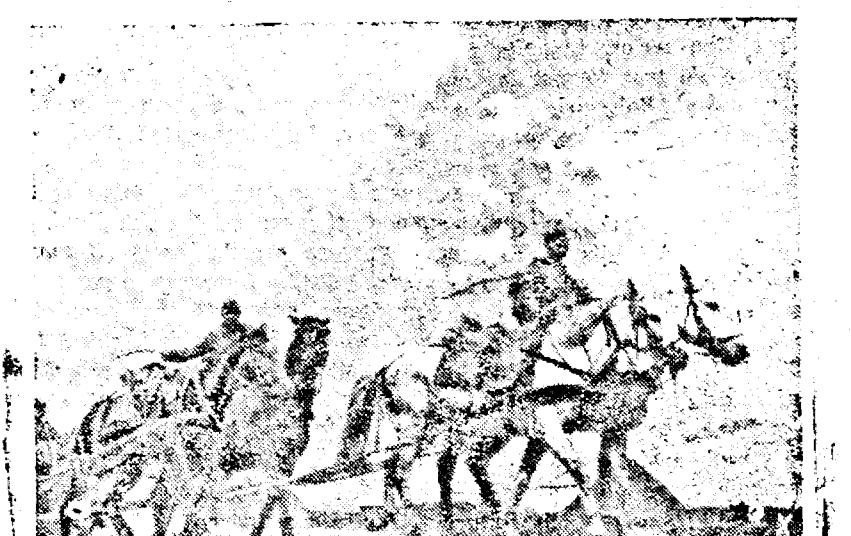
ANGELA V. OSTOIA

Fier obținut din șgură

După cum se știe șgura nu este decât un rest ce rămâne după obținerea fierului din minereu. Această șgură mai conține însă unele cantități de fier și de aceea din motive de economie, actualmente cantitatea de fier rămasă în șgură se extrage și ea, ca nimic să nu se piardă din acest material atât de prețios. În acest scop, șgura încă

lichidă, tratată după un nou procedeu, (patent francez 858.332, D. B. Z.) este turnată în apă rece și apoi prelucrată ca de obicei. În apă fierul se separă în grăunțe de mărimea boabelor de mazăre de șgură, care de data aceasta nu mai conține nici un pic de fier. În același timp apa se transformă într-o leșie din care se obține o sodă care este foarte indicată pentru fabricarea săpunului, poate fi întrebuințată pentru tăbăcitură pieilor sau ca material pentru legat brichetele. (RDV)

INSTALAȚIUNI electrice și reparațiuni la Frații VARGA A R A D, Str. Alexandri 1 Tel. 15-83

Baterii germane în drum spre Orient. (Pk. Ob.)

Inșelăciune sovietică cu steagul alb

Orgii cu danț bolșevice în pădure. — Descoperirea făcută de doi soldați germani

(PK.) Reporterul de război Werner Quednau povestește aventura dintr-o pădure din Est avută de doi soldați germani dela automobilul propagandei:

Să tot fi fost o oră de când se culcaseră la marginea pădurii, când deodată un sgomot îi trezi din lăncezeala lor. Părea o muzică îndepărtată amestecată cu murmurul de voci al mai multor oameni. Un sgomot care nu se poate desluși. Ei trag cu urechea. Atenția le e suprăincordată. Ambii dau din cap fără să înțeleagă ceva. Nu e război și ce înseamnă acest sgomot îndepărtat care străbate slab până la ei? Zămbesc unul la altul și cam miroasă o aventură aparte. Se furisează ușurel prin pădure, meru cu cea mai mare precauție, căci nu se știe ce ascunde desișul verde. Încep să se târască, deoarece nu departe înaintea lor, despărțit numai prin desul paravan de frunziș, îi așteaptă sgomotosul necunoscut. Lipiți de pământ, se tupilează printre ferigă și mărașii.

Deodată rămaseră ca încrămciți. Într-o poiană stăteau într-o învâlmășeală sute de ostași sovietici, de jur împrejur erau împrăștiate câteva butonie de lemn iar din mână în mână umblau sticle și pahare. O hoardă din cele mai desguștătoare pare să fi făcut aici chefuri și orgii. Ochi mici cu priviri fixe de oameni beți holbau împrejur de sub cranii tunse până la piele. Din gură le ieseau niște trăncăneli nearticulate. În mijlocul cercului de oameni tipând, se mișca o femeie în pas de danț, după muzica unui gramofon hodrogit. Părul lung și despletit făcea sălbatic după umerii ei, iar din buzele văpsite cu roșu împarte un surâs sălbatic și provocător.

Toate astea le văd cei doi soldați germani și nu știu ce să facă. Numai una o pricepe ei bine: Trebuie să se întoarcă repede înapoi. Această trupă de elită trebuie să aibă o deșteptare neașteptată și de neuitat. Pornesc îndărăt mai repede decât veniseră. Dar se opresc puțin. Unii sovietici umblă la niște camioane. Pe cei doi germani parcă li mănâncă palma să le trimită câte un glonț celor de dincolo. Dar asta ar fi o faptă necugetată. Ei se furisează puțin prin pădure până la cotitura șoselei. Apoi dintr-o săritură sunt în șant. De aci încolo merg prin șant ferți de vedere. Ei nu știu încotro merg, ei numai înainte, tot mereu înainte; undeva trebuie să dea ei peste trupe germane și apoi... vai de hoarda beată. Înaintea lor, pe șosea, vin bicicliști, germani, soldați germani. Vârful a și ajuns la ei. Schimbă câteva vorbe cu comandantul unității. Toți oamenii descalcă și se răaspândesc în pădure. Cu mare precauție înaintează prin crâng spre inamicul fără nicio presimțire. Tot mereu se strânge cercul împrejurul poienii.

Dar deodată, inamicul trebuie să fi observat ceva, fluieră gloanțele prin pădure. Într-o clipă se deslănțuie iadul. Mitralierele germane încep să țacăne serios. Liniștită pădure parcă s'a transformat într'un monstru urlând. Bolșevici, sute de bolșevici năvălesc printre pomi asupra trăgătorilor germani, cari scuipă din țevile lor moarte și prăpăd. Nimic nu-i face pe bolșevici să se oprească. Sute din ei cad, alte sute înaintază iar strigând și băzdăcând sălbatic cu puștile pe sus. Într-o situație grea sunt și camarazii, cari de după pomi, de după bușteni și de după dămburi de pământ trebuie să întâmpine și să respingă atacul sovieticilor.

Năpraznic cum a venit, așa și trece atacul. Un steag alb flutură printre frunzele verzi, se apropie

tot mai mult și după el vine o ceată de bolșevici cu mâinile ridicate. Mai răsuflăm puțin, bolșevici se predau. Li lăsăm să se apropie, trăgătorii germani se ridică cu armele la mână. Deodată grămada de bolșevici să împrăștie, steagul alb dispăre și un foc violent începe să bată rândurile germanilor. O furie nespusă îi apucă pe camarazii noștri asupra acestei mizerabile trădării. Cu fețele crispate se așează ei la spatele armelor lor, iar gloanțele

nimeresc nimicitor pe trădători. Lupta eștiță și-a pierdut aici valoarea. Hoarda bolșevică a abuzat de dreptul de război și după dreptul de război se operează acum: moarte trădătorilor. Fără încetare țacăne mitralierele și sueră gloanțele. Nici un braț rid cat nu mai allă acum îndurare în fața trădătorilor. După câteva timp pădurea iar se liniștește. Trădătorul și-a primit dreapta pedeapsă.

29 bolșevici și un fruntaș

de reporterul de război Fred Gerssenbauer

(PK.) Pe o șosea ucrainiană, un motociclist merge singur spre Răsărit. Soarele îi dogorește fața plină de noroi, iar hărtoaple și umerelă lăstate de vehicule îl asordă încoace și încolo. O volbură cu nori de praful rămân în urma lui, care se împrăștie, duși de vânt peste lanurile de cereale galbene. Pentru câteva clipe, gândurile lui sunt în jură, la nevastă și copii, la moarte și lanurile lui proprii, care trebuie să fie tot așa de aurii ca acestea. Dacă nevasta lui lucrăază acum pe ogor și face năuca grea în locul lui, care aleargă acum prin țara ucrainiană iar băiețușul lui, cât va fi mai crescut el, de când la vâzută ultima oară, la Crăzina! Cum e și viața de multe ori! Ar fi putut el visa vreodată că într-o bună zi, singur pe motocicletă ca ostaș al poporului său, va avea de executat un ordin la marginea Europei? De altminteri un ordin fără mare importanță. El avea de cercetat drumul până la localitatea armătoare și acolo să se uite puțin dacă nu sunt bolșevici. Dar o întreagă divizie blindată a trecut pe drumul acesta și a sfărâmat orice rezistență. Se și văd primele case. Dă-i drumul! Așa dar șoseaua e practicabilă și acum numai până în sat, unde să ia puțin seama. Puțină prevedere nu poate strica, căci de atâtea ori s'a auzit de metode de luptă mișeștii de ale bolșevicilor. Fruntașul stopăază motocicletă și o reazămă de gardul primii case. Arma îl și apasă pe umăr. Jos cu ea și o ia sub braț, aceea ce se numește gata de luptă. Încetinel pășește el pe lângă gard spre usa casei. Ușa e deschisă. Înăuntru câteva secunde aproape că i stă inima în ioc și o spalmă rece îi apucă.

Un bolșevic stă în fața lui cu arma în mână.

Atunci fruntașul, în spuma lui, îi urlă deodată ceva în fața galbenă. Instinctiv își ia arma la ochi. Tronc! Pușca bolșevicului se rostogolește pe pardoseala de piatră și două mâini se și ridică în sus. Cu asta e gata. Soldatul german perică mai răsuflă. Dar unde e un bolșevic, sunt încă mai mulți. Deaceia el se apleacă acum puțin spre dreapta pentru a putea vedea pe lângă celălalt Dracol în colțul din fund stau rezemate vreo zece arme. Deodată se și reped înăuntru pe usa din dos o ceată de oameni cu fețe galbene. I-a atras strigătul din casă „Aforă!”, sbiară fruntașul în noua lui spalmă către bolșevici, fiindându-și arma tot la ochi. Unul, cu o mișcare repede, caută să apuce arma, dar vede pușca germanului cu țeva îndreptată spre capul lui. Acum, deși cam ezitând, ridică toți mâinile și trec în șosea pe lângă fruntaș. Pe coridorul străzii, ei nu pot merge decât câte unul, așa că germanul îi poate și număra toată.

Iar se cam incurcă... 26, 27, 28, 29! Trăsni-l-ar! O situație cam deli-

cată. 29 bolșevici și ei singur. Nici un soldat german cât vezi că e viu. Cum să-i aducă el pe toți? El are și motocicletă. Dar stai, acum nu trebuie să fi decât brutal. Cu o energică mișcare de mână el arată bolșevicilor direcția în care au să meargă. Totdeauna frumos înaintea lui. Țeva armei tot spre ei iar degetul pe trăgaci, ceea ce nu și-a greșit niciodată scopul. Stai, aici e motocicletă. El apucă pe primii trei prizonieri de mână și le dă a înțelege că motocicletă trebuie împinsă la mijloc merg alți 26, iar la urmă el, fruntașul german cu foaie plină de noroi. Gîngișe situație a unui brav soldat german.

Doamne ajută! E sărbător. Departe înainte apar infanteriști. Și sunt chiar camarazii lui. Șeful îi trimisese după el ca patrulă, deoarece n'avea liniște să știe un om lăsat singur înaintea. Și acum îi cădea fruntașului o fiatră grea de pe inimă.

„Fruntașul R. s'a întors cu 29 bolșevici. Șoseaua e practicabilă. Satul mai trebuie cercetat!”

Pentru școlari
ghete și pantofi de gimnastică, la

Frații Apponyi
A R A D

vis-à-vis cu Primăria

Intreprinderea Comunală Arad

Aviz către proprietarii de casă

Fiindcă măturătorii de stradă ai orașului, încep să măture străzile dela ora 7 dim., proprietarii de casă sunt rugați să dispună măturatul trotuarelor din fața caselor lor, înainte de ora 7. Astfel murdăria depe trotuare fiind măturată și aruncată în partea carosabilă a străzii, măturătorii orașului, dela ora 7 încolo, le vor ridica și aduna în cărucioarele lor. Prin urmare este important ca toate trotuarele să fie măturate înainte de ora 7 dim.

IMPRUMUTUL REINTREGIRII pe lângă câștigul moral aduce și unul material!

TIP. LOVROV & Co., ARAD

Răniții CFR-iștilor

Aradul a avut cîntea de miți în gară de către d. inspector Nanu, d. Bone, șeful mașinării și de șeful gării.

CFR-iștii au oferit fiecărui rănit câte un pachet cu: dulciuri, țigări, săpun și articole utile.

Acești eroi pe drept se poartă numi, răniții CFR-iștilor căci trenul sanitar, care le-a adus, a fost primit exclusiv de CFR-iști.

Matei Băscărau pe calea purificării

În urma articolului nostru forurile competente sesizându-se, au ordonat o anchetă, atât în privința timbrului de 4%, cât și în chestiunea restaurantului, pe care îl deține d. Băscărau la Gurahont, cu toate că, domiciliată la Mădrigești.

Ar fi de dorit ca, anchetatorul să nu se mulțumească cu cele afirmate de către Percepția respectivă, care a audiat pe un singur cetățean, ci să se deplaseze personal la fața locului, audiind pe intelectualii din localitate ca: Inginer, Preot, Avocat, etc. și apoi să raporteze Ministerului rezultatul.

Cu regret trebuie să aflăm că, în cazul de față anchetatorul venind dela București, s'a instalat la telefonul administrației financiare din Arad, dispunând Percepției cele de mai sus.

Am aflat însă că, dl. Admini-

nistrator financiar Neagodin Arad, a dispus printr-un domn controlor audierea multor locuitori din Mădrigești.

Așteptăm rezultatul!

Chestiunea brevetului restaurantului, după cum suntem informați a fost repartizat Gărzii Financiare din Arad, care are datoria a lumina în această afacere, pentru a se stabili în fine, dacă Matei Băscărau are drept la un brevet băutură spirituoasă pentru restaurantul din Gurahont — cu toate cănsul domiciliat la Mădrigești sau nu.

Despre rezultatul ne vom interesa de aproape.

Horticultor
RECTIFICARE. În numărul 10 al ziarului nostru, sub semnătura de mai jos, din croarea de Ionu Ignuța, s'a cules greșit giner Igruța, pentru care mă facem cuvenita rectificare.

VASILE I. OSTO

Ultima oră

INTERN

Conferință ministerială la Pitești

București. Vineri a avut loc o consfătuire ministerială la Pitești, sub președinția d-lui prof. Mihai Antonescu, vicepreședinte și președinte ad-interim al consiliului de miniștri.

Deși cuvântul de deschidere, d. Vicepreședinte a evidențiat sentimentul care-l leagă de Pitești, unde și-a făcut studiile și a simțit pentru întâia oară fiorul patriotismului. D-sa a declarat că dorește să facă din Pitești un județ model, apoi a avut o specială subliniere pentru importanța ce atribuie Mănăstirei Curtea de Argeș, care, după cum a spus d. prof. Antonescu, trebuie să fie transformată în centru de misiionarism religios.

D. Vicepreședinte a înțeles o cantină pentru școlarii merituosi condus de preot.

Dni miniștri au lucrat sectoare, întocmind tablo de despre nevoile județene, și desbătut probleme economice, financiare și în special problema aprovizionării. Din anul acesta casașală a d-lui Mareșal Antonescu va fi transformată în cămin pentru meritușii școlari argeșeni. D. Vicepreședinte a mai vizitat Școala de Artilerie din localitate, în drum spre Capitală, a fost amănunțit câteva spodării din drum, cari trebuie să se reconstruie a gurașului.

EXTER

Eficacitatea bombardamentelor germane

Berlin. În noaptea de Sămbătă spre Duminică, aviația germană a bombardat cu succes uzinele de armament din Tula.

Aviația germană a bom-

bardat din nou cu mult succes Moscova, atingând multe gări și căi ferate, pedicând aprovizionarea rașului.

Situația Leningradului disperată

Helsinki. Se anunță că, în ultimele zile s'au desfășurat lupte crâncene în jurul Leningradului. Artileria grea germană a bombardat orașul fără încetare și Vorosilov are p'arderii mari în oameni și

material de război. Cercurile londoneze consideră situația Leningradului disperată, care va fi covârșitoare influență întru continuarea războiului.